

Ὁ Μπένεττ εἶχε νεαρὸν γίβθωνα πίθηκον. Πολ-
λάκις εἶχεν ἐπιπλήξει αὐτόν, διότι μετετόπισε
διάφορα ἀντικείμενα ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν, καὶ
ἰδίᾳ διότι ἔθιξε τεμάχιόν τι σάπωνος. «Ἡμέραν
τινὰ καθ' ἣν ἔγραφον, ὁ πίθηκος εὕρισκετο ἐν τῷ
δωματίῳ· ῥίψας τότε τὸ βλέμμα μου ἐπ' αὐτοῦ,
εἶδον ὅτι ἐλάμβανε τὸν σάπωνα. Προσεποιήθη ὅτι
ἔγραφον, καὶ οὗτος βλέπων με ἐνησυχολημένον,
ἔλαβε τὸν σάπωνα καὶ ἀνεχώρησε. Ὅταν ἔφθασε
ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου, τῷ ὠμίλησα ἡσύχως
χωρὶς νὰ τὸν τρομάξω. Ἐνοήσας ὅτι τὸν εἶχον
παρατηρήσει ἐπανήλθε, καὶ ἐνκπέθετο τὸν σά-
πωνα εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν. Ἐν τῇ διαγωγῇ ταύτῃ
ἐνυπῆρχε τι ἀνώτερον τοῦ ὀρμεμψύτου. Ὁ πίθη-
κος οὗτος σαφῶς ὑπεδήλου διὰ τῆς πρώτης καὶ
τελευταίας πράξεώς του ὅτι εἶχε συνείδησιν τοῦ
κακοῦ. Τί ἄλλο εἶναι κρίσις ἢ ἡ ἀνάπτυξις τῆς
ιδιότητος ταύτης;»

Δυνάμεθα ἐλλόγως μετὰ τοῦτο νὰ παραδε-
χθῶμεν καὶ τὴν ὑπαρξίν ἠθικῶν ἀρχῶν καὶ τὴν
ἔνοιαν τοῦ καλοῦ καὶ κακοῦ ὡς ἡμεῖς ταύτης
ἀντιλαμβάνομεθα; Ὁ πίθηκος τοῦ Μπένεττ δύ-
ναται μόνον νὰ εἶχε συνείδησιν τοῦ ποιεῖν ὅ,τι
ἀπήρεσκεν εἰς τὸν κύριόν του, ὅ,τι ἡδύνατο νὰ τῷ
ἐπιφέρῃ τιμωρίαν τινά. Ἡδύνατο νὰ κάμῃ μόνον,
ὡς παρατηρεῖ ὁ Οὐζῶ, «διάκρισιν τοῦ ἐπιτετραμ-
μένου ἢ ἀπηγορευμένου ὑπὸ ἀνωτέρας τινὸς
ἰσχύος εἰς τὴν ὠφελὴ νὰ ὑπακούῃ.» Ἀφ' ἐτέρου
ὅμως καὶ παρὰ πολλοῖς ἀνθρώποις ἡ ἠθικὴ ἐπὶ
τῆς αὐτῆς στηρίζεται βάσει.

Ἐκ πάντων τῶν ἀνωτέρω γεγονότων ἀποδει-
κνύεται ἡ ζωηρὰ νοημοσύνη τῶν πιθήκων, ἰδίᾳ
δὲ ἡ παρατήρησις, ἡ προσοχή, ἡ σκέψις, ἡ κρί-
σις καὶ ἡ ἐκούσιος ἐκλογή τῆς καλλίτερας μεθό-
δου ἐνεργείας μεταξὺ πλείστον ἄλλων προκει-
μένων· παρατηροῦμεν δηλαδὴ ἐν αὐτοῖς πάσας
τὰς ιδιότητας τῶν νεαρῶν παιδιῶν καὶ τῶν λαῶν
τῶν ἡττον ἀνεπτυγμένων ἐν κοινωνίαις.

(Ἔπεται συνέχεια).

...Α.

Εἶνε μέγα δυστύχημα νὰ μὴ ἔχῃ τις ἀρκετὸν
πνεῦμα ἵνα ὁμιλῇ καλῶς, οὔτε ἀρκετὴν κρίσιν ἵνα
σιωπᾷ.

Ἄν θέλῃς νὰ μείνῃ κρυφὸν τὸ μυστικόν σου,
μὴ τὸ εἶπῃς εἰς κανένα· διότι πῶς θέλεις ὁ ξένος
νὰ εἶνε εἰς τὰς ὑποθέσεις σου μᾶλλον ἐχέμυθος ἢ
σύ αὐτός; Ἡ ἐκμυστήρευσις σου εἶνε ἤδη δι' αὐ-
τὸν ἐν κακὸν παράδειγμα καὶ μία δικαιολόγησις.

Αἱ καλαὶ συμβουλαὶ εἶνε θησαυροί, τοὺς ὁποίους
προσποιεῖται τις ὅτι ἀναζητεῖ, καὶ τοὺς ὁποίους
ἀποποιεῖται ἅμα τοὺς εὖρη.

Τὸ κατωτέρω δημοσιευόμενον ποίημα τοῦ ἡμετέρου συν-
εργάτου κ. Ἄρ. Προβελεγίου εἶνε ἀπόσπασμα ἐκ μακροῦ
καὶ καλλίστου ἐπικολυρικοῦ ποιήματος αὐτοῦ θέμα ἔχοντος
τὴν γνωστὴν γερμανικὴν παράδοσιν τοῦ «Πετώτος Ὀλλανδοῦ»
ἢ, ὡς γνωστὸν, ἐμελοποιήσεν ὁ Βάγνερ. Τὴν παράδοσιν ταύ-
την ὁ ἡμέτερος ποιητὴς ἐπραγματεύθη ἐλευθέρως καὶ ἐλλη-
νικώτερον οὕτω:

Ὁ «καταρμένος ναύτης» ἔξη εὐδαίμων εἰς ἀρχαίους χρό-
νους μετὰ τῆς χαριτωμένης αὐτοῦ γυναίκος, τὴν ὅποιαν ὄμως
ἡ «κακὴ μάνα του» ἐξηλοτύπει καὶ ἐθασάνει, καὶ ποτε
ἔσχισεν ἀγρίως διὰ τῶν ὀνύχων τὸ καλὸν πρόσωπον τῆς νύμ-
φης, ἣτις αἱματόφυρτος παραπονεῖται εἰς τὸν ἄνδρα τῆς. Ὁ
υἱὸς ἐν τῷ βρασμῷ τῆς ὀργῆς ἤγειρε χεῖρα κατὰ τῆς μητρός,
ἣτις τὸν καταράται, νὰ πλανᾶται ἐπὶ αἰῶνας εἰς ὠκεανούς
θυελλώδεις, καὶ τότε μόνον νὰ σταθῇ, ὅταν ἀγαπηθῇ πιστῶς
ὑπὸ γυναικός. Ἡ γυνὴ εὐρέθη, νεάνις περικαλλῆς τὸν ἀγαπᾷ,
καὶ ἡ κατάρα λύεται.

Ἐν τῷ παρατιθεμένῳ ἀποσπάσματι· παρίσταται ὁ πατήρ
τῆς νεάνιδος, ἐπιστρέψας ἄρτι ἀπὸ μακρῶν ταξιδίων καὶ διη-
γούμενος πῶς ὁ καταραμένος ναύτης ἔσωσεν αὐτὴν ἀπὸ τὰς
χεῖρας τῶν πειρατῶν.

Ο ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟΣ ΝΑΥΤΗΣ

Πολλάς φοραῖς 'ς τὰ σπίτια μας κλεισμένοι
τῆς νύκτες τοῦ χειμῶνα τῆς κακῆς,
ἀρχαίαις ἱστορίαις νυκτικαῖς
ἐλέγαμε παράπυρα γερμένοι.

Κ' ἐτύχαινε συχνὰ ἡ ὀμιλία
γιὰ τὸ τρικάρνο τὸ στοιχειωμένο,
τὸν πλοίαρχό του τὸν καταραμένο,
ποῦ αἰώνιως δέρνει τρικυμία.

Θυμᾶστε; ὁ καθένας μας γυρνοῦσε
τὸ μάτι του, μὲ ταραγμένα στήθη,
'ς τὸ γείτονα, σὰν νὰ τὸν ἐρωτοῦσε,
ἐν πιστεύῃ τέτοιο παραμῦθι.

Ἄκουστέ μου μὲ προσοχὴ καὶ τώρα·
ναί, μὰ τῆς σωτηρίας μου τὴν ὥρα,
μὰ τῆ ζωῇ, ποῦ παίξει νύκτα 'μέρα
μὲ κύματα καὶ μ' ἄγριο ἀγέρα,

τὸν εἶδα τὸ φρικτὸν καραβοκύρη,
τὸ πλοῖό του τὸ εἶδα ν' ἀρμενίζῃ,
σὰν τὸ δαιμονισμένο νὰ σφυρίζῃ,
κι' ἀστροπελέκια γύρω του νὰ σπειρῃ.

Χωρὶς αὐτὸν θὰ ἤμουμε σφαγμένοι,
'ς τῆς Μπαρμπαριάς τὰ μέρη πουλημένου.
'Αρμενίζα κατὰ τὴ Μάλτα ἴσα,
γαλήνη, σιγαλιά, σκοτάδι πίσσα.

Μὰ ἓνας βρουχισμὸς μᾶς κυνηγᾷ,
σὰν ὅταν 'ς τὸ γιαλὸ τὸ κύμα σπάει.
'Εκυτταχτήκαμε μὲ ἀπορία,
δὲν εἴχαμε κοντὰ στερητὰ καμμία.

'Ανατριχίλα μ' ἄρπαξε τὸ σῶμα,
καὶ 'ς τὴν καρδιά μου ἔνοιωσα μαχαίρια,
γιατί 'ς τοῦ δράκου πῆσαμε τὸ στόμα,
'ς τῶν φοβερῶν κορσάρων τὰ λημέρια.

Μόλις ἐφώναξα «Ἐτοιμαστῆτε!»
καὶ ἕνας μαῦρος ἴσκιος πλησιάζει,
κι' ἀκούεται κραυγή: «Σκυλιὰ σταθῆτε!»
καὶ πέφτουνε τὰ βόλια σὰν χαλάζι.

Εἴμαστε ἄγιοι ἡμεῖς, αὐτοὶ κοπάδι,
ἀλλ' εἴμαστε καὶ ἀποφασισμένοι
νὰ καταiboῦμε ὅλοι μας ἔς τὸν Ἄδην,
μὲ τῆς ζωῆς μας ἀκριβὰ δοσμένη.

Δυὸ τρεῖς φοραῖς ἀπλόνου τὰ κοντάρια
καὶ ἔς τὰ πλευρὰ τοῦ πλοίου σκαρφαλόνου,
δυὸ τρεῖς φοραῖς οἱ ναῦταις σὰν λιοντάρια,
κάτω ἔς τὰ κύματα τοὺς χαντακόνου.

ἄφνω βοή ἀκούστηκε ἔς τὴν κτίσι,
καὶ τὰ σκοτάδια γύρω ἀντηχοῦνε,
ἤλθε, θαρρεῖς, ἡ τελευταία κρίσι,
κ' οἱ ἄγγελοι τῆς σάλπιγγες βαροῦνε.

Ἄγριο φῶς τὰ πέλαγα φωτίζει,
καὶ γλήγορο ἔς τὰ κύματα γλυστράει,
ἀνεμοστρίφουλο μὲ μιὰ ξεσπᾶει,
καὶ κλαίει ἔς τὰ κατάρτια καὶ σφυρίζει.

Παγώσαμε! σὰν ἄγγελος θανάτου,
μὲ τῆς ῥομφαίας τοῦ ξεσπαθωμένη,
πλοῖο κοντὰ μας ξυριστὰ διαβαίνει
μὲ χίλιαις μύριας φλόγες ἔς τὰ σχοινιά του.

Σὰν ἀστραπὴ ἐπέρασε κι' ἐγάθη!
γαλήνη καὶ σκοτάδι βασιλεύει.
ψυχὴ ἀπ' τοὺς κορσάρους δὲν σαλεύει,
τοὺς βούλιαξε ἔς τῆς θάλασσας τὰ βῆθη.

Σὰν ἀστραπὴ ἐπέρασε ἔμπροστά μου,
μὰ φωτερὴ σὰν ἀστραπὴ θὰ μένη
ἢ ὅψι τοῦ πλοιάρχου χραραγμένη
βαθειά, ἐνόσφ ζω, μέσ' ἔς τὴν καρδιά μου.

Τὸν εἶδα μέσα ἔς τὴν ἀνεμοζάλη,
ψηλὰ κρατοῦσε τῶμορφο κεφάλι,
κ' ἐσκόρπιζε ἀγέρας ἄνω κάτω
τὰ μαῦρα σὰν τὸν κόρακα μαλλιά του.

Κατὰ χλωμος, μὲ σταυρωμένα χέρια
μὲ τὸ ψηλό, περήφανο κορμί του,
τὰ μάτια του, συννεφιασμέν' ἀστέρια,
χαμόγελο καὶ πίκρα ἢ μορφή του.

Μ' ἐκύταξε, καὶ ἡ ματιά του ἐκείνη
μοῦ σάλεψε ἀλλόκοτα τὰ στήθεια.
Ὅ,τι κι' ἂν ἦνε, φάντασμα, ἀλήθεια,
αἰώνια τοῦ χρωστῶ εὐγνωμοσύνη.

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΟΠΩΡΟΦΟΡΩΝ ΔΕΝΔΡΩΝ

Ἀπὸ τινος χρόνου ἐν Ἀγγλίᾳ ἤρξατο νέα καλλιέργεια ὀπωροφόρων δένδρων. Καλλιεργοῦνται τὰ δένδρα ἐν γάστραις καὶ ἐν Σινικοῖς ἀγγείοις, οὐ μόνον δὲ θαυμασιῶς ἐπιτυγχάνουσιν ἀλλὰ καὶ παράγουσιν ὠραισιότατους καὶ ἐξαιρετικούς καρπούς. Θεραπεύονται οὕτω ῥοδακινεαί, βερυκοκέαι, κερσεαί ὕψους μόλις πεντήκοντα ὑφεκατομέτρων, τῶν ὁποίων δρέπονται οἱ καρποὶ δι' αὐτῶν τῶν χειλέων. Τὸ δένδρον τίθεται ἐν δωματίῳ, οὕτως ὥστε ἀπολαμβάνει τις τὸ ἄρωμα τῶν ἀνθέων αὐτοῦ, καὶ μετὰ δύο μῆνας δρέπει εὐγευστοτάτους καρπούς. Ὁ κ. Θωμᾶς Ρίβερς ὁ πρῶτος τούτων εἰσηγητῆς πιστεύει, ὅτι τὰ τοιαῦτα δένδρα ἐν τῷ μέλλοντι θὰ καθιξῶσι σπουδαιοτάτην θέσιν ἐν τοῖς ἐπιδορπίοις. Τὸ δένδρον εἶνε τὸσον μικρὸν, καίτοι κατάφορον καρπῶν, ὥστε παρ' ἐκάστῳ συνδυαζομένου δύναται νὰ τεθῆ ῥοδακινεὰ ἢ βερυκοκκέα ὕψους μόλις 25—30 ὑφεκατομέτρων καὶ φέρουσα κατ' ἐλάχιστον τρεῖς μέχρι πέντε ὀπώρας. Ἡ τοιαύτη προσφορά τῶν καρπῶν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ δένδρου ἐνέχει βεβαιότατα πολλὴν χάριν. Πρὸς τούτοις ἕκαστος μετ' εὐχαριστήσεως θὰ παρατηρῆ ἐν τῷ οἴκῳ του ν' ἀναπτύσσωνται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του οἱ καρποὶ. Ἐκαστος δὲ εὐκόλως δύναται νὰ ἐπιτύχῃ τοιούτων νάνων δένδρων φυτεῶν ἐν γάστρᾳ ὀπωροφόρον τι δένδρον ἄφ' οὗ ἀφαιρέσῃ πρῶτον πάσας τὰς παχείας ρίζας. Πρὸς ἀνάπτυξιν αὐτῶν ἀρκοῦσιν αἱ λεπταὶ ρίζαι καὶ αἱ τρίχες. Ἐντὶς 18 μηνῶν δύναται τις νὰ ἐπιτύχῃ κλημα δίδον τέσσαρας μέχρι πέντε βροτῶν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Τὰ ἀτμοκίνητα πλέουσι σήμερον μὲ ταχύτητα 18 μιλίων καθ' ἐκάστην ὥραν, ἥτις προσεχῶς θὰ αὐξηθῆ εἰς 20, τουτέστι θὰ φθάσῃ τὴν ταχύτητα σιδηροδρομικῆς ἀμαξοστοιχίας. Εὐνόητοι ἐπομένως εἶνε οἱ κίνδυνοι τῶν θαλασσιῶν συγκρούσεων. Ἀφοῦ δὲ πρὸς πρόληψιν τῶν συναντήσεων ἐπὶ τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν ἐπενόησαν ἰσχυρὰς τροχοπέδας, φυσικὸν ἦτο νὰ θελήσωσι νὰ ἐφαρμόσωσι τὰ προληπτικὰ ταῦτα μηχανήματα καὶ ἐπὶ τῶν πλοίων. Πρὸ τινῶν ἐτῶν εἶχε προταθῆ νὰ τοποθετήσωσι ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ σκάφους μεγάλα ἐπίπεδα, ἀπὸν κεκλιμένα κατὰ τὸν πλοῦν, θὰ ἠνοίγοντο καὶ θὰ ἀνεπτύσσοντο κατὰ τὴν στιγμήν τῆς ἀναστολῆς τῆς πορείας. Τὰ ἐπίπεδα ταῦτα θὰ ἀνθίσταντο εἰς τὴν πρόδον τοῦ πλοίου καὶ θὰ ἐξετέλουν ἐν τοῖς πλοίοις ὅ,τι αἱ τροχοπέδα ἐν ταῖς σιδηροδρομικαῖς ἀμαξοστοιχίαις. Ὁ ἀμερικανὸς Τζὼν Μακ Ἀδαμς ἐποποθέτησεν ἐσχάτως τοιοῦτον μηχανήμα ἐν τῷ πλοίῳ ἢ Πόλις τῆς Φλωρεντίας. Ὅπισθεν παρὰ τὸ πηδάλιον καὶ